

Kleurige smeltkroes

Kunstenaar Amer (41) uit Syrië hervond in de Rotterdamse Leeszaal West zijn liefde voor schilderen. Onderzoeker Wilson (27) uit Maleisië leert er Nederlands. En taalvrijwilliger Anouk (24) laat zich hier door de wereldburgers inspireren. 'Niet poetsen maar lullen' is het motto van de Café NL-bijeenkomsten in de Leeszaal.

tekst Suzanne Stam foto's Henriëtte Guest kunstwerken Amer El Ghafr

> Bij Leeszaal Rotterdam West komen werelden, mensen en boeken samen. Met literaire maaltijden, debatten en muziekprogramma's brengt de Leeszaal mensen met elkaar in verbinding. Een van de belangrijke activiteiten is het Café NL waar nieuwkomers Nederlands leren. Bij de Leeszaal aan het Rijnhoutplein kun je boeken halen

'We hebben een aantal Syrische chef-koks aan Nederlandse chef-koks gekoppeld'

of brengen, studeren en op computers werken. Na de sluiting van de wijkbibliotheek vijf jaar terug, misten bewo-

ners in de wijk een publieke functie en ontmoetingsplek. "We zijn met toen met een heelboel mensen en groepen in de wijk gaan praten over wat de Leeszaal zou moeten zijn of hebben, en wat ze er zelf aan zouden willen bijdragen. En zo werden we een publieke plek met boeken en diverse programma's rond taal, cultuur en verbeelding," vertelt Joke van der Zwaard, mede-richtster van de Leeszaal. Bij de Leeszaal aan het Rijnhoutplein kun je boeken halen of brengen, studeren en op computers werken. Maar de Leeszaal is méér: er zijn drukbezochte programma's met namen zoals Doorvertellen, en Puntkomma Muziek. Verder literaire maaltijden, dichtersavonden, debatten, filmavonden en meer. Joke: "We zijn een ongesubsidieerde organisatie. Hier werken 115 vrijwilligers die met elkaar zo'n twintig verschillende geboortelanden hebben. Het geld voor de huur, vaste lasten en de programma's organiseren we door fondsenwerving en heel veel zelf te maken en op te lossen." Zo wordt op de

computers bijvoorbeeld gebruik gemaakt van wifi van de bovenbuurman. "Veel zelf oplossen lukt onder meer omdat veel vrijwilligers gewend zijn met

weinig geld rond te komen. En omdat er veel onbetaald vakmanschap in de Leeszaal wordt gestopt: op het gebied van boeken, inrichting, gastvrouw en gastheerschap, muziek, taal en meer. Want we hechten ook aan kwaliteit. We zijn 44 uur per week open, ook daar zijn we best trots op!"

Café NL

Een belangrijke activiteit van de Leeszaal is het Café NL dat elke zaterdagmiddag en dinsdagavond wordt gehouden. Elise den Os is trajectbegeleider op een inburgeringschool en daarnaast is zij coördinator bij het Café NL. Ze is druk in de weer om overal koffie, thee en schaatjes met koekjes neer te zetten. Elise: "Café NL is er voor mensen die hun Nederlands willen oefenen en in contact willen komen met andere Nederlanders. In totaal zijn er ongeveer 170 deelnemers en circa 25 taalvrijwilligers. De deelnemers komen hier omdat ze Nederlands willen leren spreken en meer willen weten over de Nederlandse gewoontes en gebruiken. De taalvrijwilligers brengen hen dat al pratend bij. Ons Rotterdamse gezegde is hier omgedraaid: niet poetsen maar lullen!"

Wie mee wil doen, hoeft zich niet van tevoren aan te melden. Elise: "Het is heel laagdrempelig. We zetten mensen die ongeveer hetzelfde niveau hebben bij elkaar en koppelen die dan aan een vrijwilliger. De taalvrijwilligers heb-

in de Leeszaal

ben een cursus gevolgd. De deelnemers komen overal vandaan, China, Spanje, Italië en ook veel vluchtelingen uit Syrië. De vrijwilligers willen de vluchtelingen graag ontmoeten en helpen integreren. Integreerders kan je namelijk niet alleen. Café NL is een open plek waar ze elkaar kunnen vinden. Wanneer je als vluchteling je huis, familie, vrienden, alles kwijt bent, heb je geen sociaal fundament meer. Hier proberen we een

'De vibe in de stad is geweldig, iedereen is heel down to earth'

basis te leggen waarop ze weer verder kunnen bouwen."

De deelnemers trekken er ook op uit. Elise: "Zo gaan we op citysafari, viert we Sinterklaas, organiseren we filmavonden of gaan we bij iemand thuis eten en met een groep koken. We zorgen voor connecties en koppelen ze aan de juiste mensen. Zo hebben we een aantal Syrische chef-koks aan Nederlandse chef-koks gekoppeld. Hieruit zijn mooie samenwerkingen ontstaan, een van hen heeft zo een betaalde baan gekregen."

Wisselwerking

Aan een van de tafels zit een groepje van drie. Anouk Vermeulen (24 jaar) is taalvrijwilliger. In het dagelijks leven werkt ze als projectmedewerker op een school en volgt ze een traineeship.

Bijna elke zaterdag komt ze naar de Leeszaal. "Ik vind het belangrijk dat iedereen zich thuis voelt in Nederland en daar wil ik mijn steentje aan bijdragen. Het is leuk om andere mensen te ontmoeten. Je ziet de deelnemers groeien, in het begin durfden ze bijna niets te zeggen. Je leert ook over elkaars cultuur en wereld, over Syrië en Maleisië. Het is een wisselwerking en erg verrkend. Dat geeft mij wel energie."

Wilson (27) komt uit Maleisië en is onderzoeker aan het Erasmus MC. Sinds anderhalf jaar is hij in Nederland.

"Ik blijf ongeveer vier jaar hier en ik vind het belangrijk om een beetje Nederlands te spreken. Dat is ook leuk dat je in het café met anderen kunt praten en met mijn collega's. Khalil (31) komt uit Syrië en is ongeveer 2,5 jaar in Nederland. "Ik kom dinsdag en zaterdag om mijn taal te ontwikkelen. Ik wil de taal heel graag leren. En ik vind het leuk om contact te hebben met andere mensen van mijn leeftijd. Ik heb hier in de Leeszaal een vriendin leren kennen. We doen nu ook dingen in stad of we gaan naar een museum." Wilson: "De vibe in de stad is geweldig, iedereen is heel down to earth."

Kleurige toekan

Achter de balie zet de 41-jarige Amer El Ghafr een nieuwe pot koffie. Amer is beeldend kunstenaar en werkt twee dagen per week als vrijwilliger bij de leeszaal. "De leeszaal is een bijzondere plek voor mij. Dankzij de leeszaal heb ik mijn werk als kunstenaar weer op kunnen pakken. Ik kom uit Syrië. In 2009 overleed mijn moeder en brak de oorlog uit. Door de oorlog vond ik het moeilijk om mijn kunst voort te zetten. Ik hoorde niet bij de regering en niet bij de rebellen. Je moet een partij kiezen zo lijkt het. Maar het was niet mijn oorlog. Ik voelde me niet meer veilig en in 2013 ben ik gevlucht. Mijn vader en zus heb ik achtergelaten. Iemand zei dat hij me naar Zweden zou brengen maar via Turkije kwam ik in Nederland terecht. Een zware tijd, waarin ik ook mijn

liefde voor schilderen verloor." Hij gaat verder: "Nadat ik mijn verblijfsvergunning kreeg, kwam ik in Rotterdam terecht. Om beter Nederlands te leren, ging ik naar de Leeszaal. Een medewerker spoorde me aan om het schilderen weer op te pakken en gaf me een ezel en schetsboek. We gingen een keer naar Blijdorp en daar raakte ik zo geïnspireerd door de dieren en vooral de vogels. In veel van mijn werken zie je de toekan terug. Langzaam kwam mijn drive weer terug en ontdekte ik een nieuwe stijl. In Syrië was mijn werk donkerder, vol woede. Hier is mijn stijl lichter, vrolijk, met heldere kleuren, de stad beïnvloedt mij. Ik voel me een Rotterdammer, hier kan ik weer kunstenaar zijn. Nederland begrijpt de kunst. Het is niet voor niets dat de beste schilders van de wereld zoals van Gogh, hier vandaan komen! Inmiddels staat mijn huis vol met meer dan 150 schilderijen. Tijdens de Museumnacht heb ik mijn werk in de Leeszaal geëxposeerd. Nu nog een manier vinden om ze verder te verspreiden!"

Boeken gezocht! Romans, kinderboeken, non-fictie, poëzie, woordenboeken, thrillers... Alles is welkom bij Leeszaal Rotterdam West. www.leeszaalrotterdamwest.nl